

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิด
จากเรื่องที่อ่าน

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด
ครูวาสนา โพธิวงศ์

อ่านบทร้อยกรองแล้วบอกคุณค่าและข้อคิด

ชีวิตจะมีค่า

สร้างสุขประโยชน์มี

หน้าที่ต่อตนเอง

รักเรียนเพียรค้นคว้า

เมื่อเกิดมาทำหน้าที่

เป็นศักดิ์ศรีทุกเวลา

ต้องรับแรงการศึกษา

สร้างปัญญาวิชาชาญ

คำถามชวนคิด...พินิจบทร้อยกรอง

๑. ข้อคิดของบทร้อยกรองนี้คืออะไร

- การทำหน้าที่ของตนเอง
- การไม่รู้ไม่เรียน

คำถามชวนคิด...พินิจบทร้อยกรอง

๒. คุณค่าของบทร้อยกรองนี่คืออะไร

การทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
เพื่อสร้างศักดิ์ศรีให้แก่ตัวเรา

คำถามชวนคิด...พินิจบทร้อยกรอง

๓. บทร้อยกรองนี้ต้องการสอนอะไร

สอนให้เราทุกคนตั้งใจทำหน้าที่ของ
ตนเองและสร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง

การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิด จากเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกหลักการวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
- เขียนวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า ได้
- นำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

ความหมายและ
หลักการวิเคราะห์
คุณค่าและข้อคิด
จากเรื่องที่อ่าน

กิจกรรม

วิเคราะห์คุณค่า
และข้อคิดจากเรื่อง
“วิชาเหมือนสินค้ำ”

วิชาเหมือนสินค้า อันมีค่าอยู่เมืองไกล
ต้องยากลำบากไป จึงจะได้สินค้ามา

การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการวิเคราะห์และค้นหาข้อคิดของ
เรื่องใดเรื่องหนึ่งจากการอ่าน เพื่อให้รู้ว่า
เรื่องที่อ่านนั้นมีคุณค่าอย่างไรและมีข้อคิด
อะไรบ้างแก่ผู้อ่าน

คำถามชวนคิด...พินิจความรู้

เราจะสามารถอธิบายคุณค่า
ของเรื่องที่อ่านได้อย่างไรบ้าง

๔. นำคุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง
ไปปรับใช้ในชีวิตจริง

๑. อ่านเรื่องให้เข้าใจและ
จับประเด็นสำคัญของเรื่อง

หลักการวิเคราะห์คุณค่า
และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๓. วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดของ
เรื่องให้ถี่ถ้วนและถูกต้อง

๒. พิจารณาไตร่ตรองคุณค่า
ของเรื่องที่อ่านในแต่ละด้าน

กิจกรรม “ใช่หรือไม่ใช่”

“ใช่”

“ไม่ใช่”

เพื่อน ๆ พร้อมแล้วหรือยังคะ

กิจกรรม “ใช่หรือไม่ใช่” เวลา ๒ นาที

๑. หมิวอ่านจับประเด็นของเรื่องทุกครั้งก่อนวิเคราะห์คุณค่า

๒. ฝนอ่านพิจารณาเรื่องอย่างถี่ถ้วนว่ามีคุณค่าด้านใดบ้าง

๓. แนนหาข้อคิดของเรื่อง โดยเลือกอ่านเฉพาะย่อหน้าสุดท้าย

๔. แก้มนำคุณค่าและข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตรจริง

๕. นิชาอ่านเรื่องอย่างรวดเร็ว เพื่อไม่ให้เสียเวลาในการวิเคราะห์

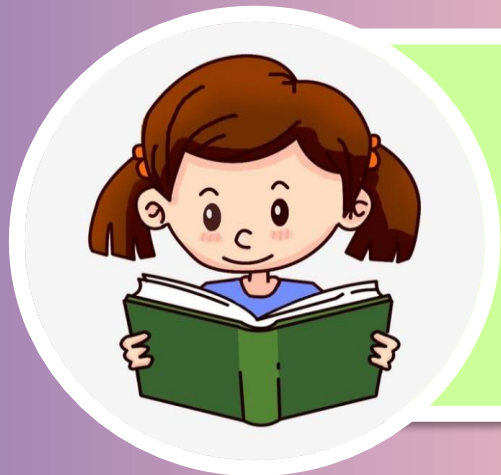
คุณค่าของเรื่องที่อ่าน

๑. ด้านเนื้อหา

๒. ด้านวรรณศิลป์

๓. ด้านสังคมและวัฒนธรรม

๔. ด้านการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

กิจกรรมวิเคราะห์คุณค่า ของบทร้อยกรอง

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิด
จากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า ตอนที่ ๑

ขี้เกียจคือปลาร้าย
เอาใจเป็นปีนคม

จะทำให้ลายให้เรือจม
ยิงระดมให้จมไป

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

เหตุผล : มีการเปรียบเทียบคำว่า “ขี้เกียจ” กับ “ปลาร้าย”
“ใจ” กับ “ปีนคม”

สติเป็นหางเสือ
ถือไว้อย่าให้เอียง

ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ตัดแล่นเลี้ยวข้ามคงคา

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

เหตุผล : มีการเปรียบเทียบคำว่า “สติ” กับ “หางเสือ”

วิชาเหมือนสินค้า
ต้องยากลำบากไป

อันมีค่าอยู่เมืองไกล
จึงจะได้สินค้านามา

คุณค่าด้านเนื้อหา

เหตุผล : เนื้อหาให้ข้อคิดคติเตือนใจ แสดงถึงความพยายามใน
การทำงานที่ยากลำบากกว่าจะประสบผลสำเร็จ

ปัญญาเป็นกล่องแก้ว
เจ้าจงเอาหุตา

ส่องดูแถวแนวหินผา
เป็นล้าต้าฟังดูลม

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

เหตุผล : มีการเปรียบเทียบคำว่า “ปัญญา” กับ “กล่องแก้ว”
“หุตา” กับ “ล้าต้า”

จึงจะได้สินค้ามา
จงหมั่นมั่นหมายใจ

คือวิชาอันพิสมัย
อย่าได้คร้านการวิชา

คุณค่าด้านเนื้อหา

เหตุผล : เนื้อหาบทร้อยกรองมีเจตนาให้ข้อคิดและแทรกคุณธรรม
เรื่อง ความขยัน ไม่เกียจคร้านในการเรียนจึงจะประสบความสำเร็จ

กิจกรรมพัฒนาทักษะ การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิด
จากการอ่านบทร้อยกรองเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
ในใบงานที่ ๓ ตอนที่ ๒ โดยเขียนให้ตรงประเด็น

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๓
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำในการทำงาน
- ๓) ตรวจใบงานที่ ๓ และประเมิน
การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิด
จากเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๓
- ๒) วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิด
จากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
- ๓) เมื่อทำใบงานเสร็จให้นักเรียนส่ง
ที่ครูประจำวิชาหรือครูประจำชั้น
เพื่อตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า
ต้องยากลำบากไป
จงตั้งเอากายเจ้า
ความเพียรเป็นโยธา

อันมีค่าอยู่เมืองไกล
จึงจะได้สินค้ามา
เป็นสำเภาอันโสภา
แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

นิ้วเป็นสายระยาง
ปากเป็นนางงานไป
สติเป็นหางเสือ
ถือไว้อย่าให้เอียง
ปัญญาเป็นกล้องแก้ว
เจ้าจงเอาหูตา

สองเท้าต่างสมอใหญ่
อชฌาสัยเป็นเสปียง
ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ตัดแล่นเลียงข้ามคงคา
สองดูแถวแนวหินผา
เป็นลำต้าฟุ้งดูลม

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

ซื้อเกียจคือปลาร้าย
เอาใจเป็นปิ่นคม
จึงจะได้สินค้านำ
จงหมั่นมั่นหมายใจ

จะทำลายให้เรือจม
ยิงระดมให้จมไป
คือวิชาอันพิสมัย
อย่าได้คร้านการวิชา

หนังสือวรรณคดีลำนํ้า
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หน้า ๔๓

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้ำ

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา	๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์	๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
๔. ข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้ำ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน		
.....		
.....		

ใบความรู้ที่ ๓

การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การวิเคราะห์คุณค่าเรื่องที่อ่าน เป็นการวิเคราะห์และค้นหา ข้อคิดของเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากการอ่าน เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีคุณค่าอย่างไรและมีข้อคิดอะไรบ้าง จะต้องใช้ความคิดพิจารณา ไตร่ตรอง เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล

ใบความรู้ที่ ๓

การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๑) คุณค่าด้านเนื้อหา แนวความคิดและกลวิธี
นำเสนอ ซึ่งทั้ง ๒ ประเด็นนี้จะอธิบายและยกตัวอย่าง
ประกอบเข้าใจ โดยจะกล่าวควบคู่กันไปทั้งการวิเคราะห์
สิ่งที่ได้จากเนื้อหาและเนื้อหาให้ข้อคิดอะไรบ้าง

ใบความรู้ที่ ๓

การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๒) คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ ความไพเราะของบทประพันธ์ ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการตามเนื้อหา รวมถึงความหมายของถ้อยคำและภาษาที่ใช้ การใช้คำ การเลือกคำ การเปรียบเทียบ ฯลฯ

ใบความรู้ที่ ๓

การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๓) คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม วรรณคดีและวรรณกรรมจะสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคม วิถีชีวิตของผู้คนในสมัยนั้น สะท้อนถึงศาสนา ประเพณี บริบทต่าง ๆ ของสังคม และสามารถจรโลงสังคมได้อีกด้วย

ใบความรู้ที่ ๓

การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๔) การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้อ่านสามารถนำแนวคิดจากวรรณคดีและประสบการณ์จากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย

สรุปการทำกิจกรรม

เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิด
จากเรื่องที่อ่าน

แนวคำตอบ

ใบงานที่ ๓ การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

๑) คุณค่าด้านเนื้อหา ชี้ให้เห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน หรือ “การเรียนรู้วิชา” ว่าเป็นเสมือนการแสวงหาสินค้าที่อยู่แดนไกล ต้องยากลำบากและใช้ความพยายามในการเดินทางไปเพื่อให้ได้สินค้า และเนื้อหายังแทรกข้อคิดในการมุ่งมั่นทำงาน

แนวคำตอบ

ใบงานที่ ๓ การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

๒) คุณค่าด้านวรรณศิลป์ มีความงดงามทางภาษาและใช้คำเปรียบเทียบกับสิ่งหนึ่งให้เป็นและเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจชัดเจนขึ้น เช่น เปรียบร่างกายเป็นเรือสำเภา เปรียบสติเป็นหางเสือ เป็นต้น

แนวคำตอบ

ใบงานที่ ๓ การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

๓) คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนไทย และมีหลักคำสอนที่คนโบราณสอน คือ ให้เราเป็นคนมีความพยายามและต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ จนสำเร็จ และรู้จักพึ่งพาอาศัยกัน และมีสติในการดำเนินชีวิต

แนวคำตอบ

ใบงานที่ ๓ การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้ำ

๔) ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้ำ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้ข้อคิดในการขยันศึกษาเล่าเรียน การดำเนินตนให้มีความพยายามจนสำเร็จ

วิชาเหมือนสินค้า อันมีค่าอยู่เมืองไกล
ต้องยากลำบากไป จึงจะได้สินค้ามา

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนจะนำคุณค่าและข้อคิด
จากบทร้อยกรองเรื่อง วิชาเหมือนสินค้ำ
ไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันอย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

“การใช้สำนวนเปรียบเทียบ”

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง สำนวนไทย
๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ
๓. หนังสือเกี่ยวกับสำนวนไทยหรือสำนวนเปรียบเทียบ

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

